รูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

Model of Accounting System for Community Enterprise who Produce and Process Nam Puo (Crab Paste) Baan Mae Jarao Mae Jarao Subdistrict Mae Ramat District Tak.

ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์[1], อดิเรก ฟั่นเขียว[2] และนงลักษณ์ จิ๋วจู[3]
Tippawan Siboonnun[1], Adirek Funkhiaw[2] and Nonglak Jiwju[3]
[1]อาจารย์ โปรแกรมวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด
[2]อาจารย์ โปรแกรมรัฐศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด
[1]Lecturer from Accounting Program Kamphaeng Phet Rajabhat University, Mae Sot
[2]Lecturer from in Political Science, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Mae Sot
Corresponding Author Email: jeab151127@gmail.com

Received: 16 December 2022
Revised: 30 December 2022
Accepted: 6 January 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก และ 2. เพื่อสร้างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ จำนวนทั้งหมด 20 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก เป็นการขายผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน และมีแนวโน้มที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์และขยายการตลาดในอนาคต ปัจจุบันไม่มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนไว้อย่างชัดเจนจึงได้ร่วมกันกำหนดผังโครงสร้างองค์กร และกำหนดบทบาทหน้าที่ให้มีความชัดเจน และจากการศึกษาด้านบัญชีการเงินของกลุ่มนั้นเป็นการจดบันทึกรับจ่ายเท่านั้น และยังต้องการความรู้เพิ่มเติมในการการจัดทำบัญชีให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้นเพื่อที่จะนำเสนอข้อมูลต่อสมาชิกกลุ่มและบุคคลภายนอกได้ และ 2) การสร้างรูปแบบระบบบัญชีที่เหมาะสมสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก จากการศึกษาคณะผู้วิจัยได้มีการออกแบบเอกสารและสมุดบัญชีให้กับกลุ่ม ได้แก่ ใบเสร็จรับเงิน ใบเบิกเงิน ใบขอซื้อ ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ สมุดเงินสดรับ สมุดเงินสดจ่าย สมุดค่าแรงงาน บัญชีลูกหนี้รายตัว ทะเบียนคุมสินค้า ทะเบียนคุมวัตถุดิบ รายงานการรับเงินประจำวัน รายงานการจ่ายเงินประจำวัน งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน และได้ถ่ายทอดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเอกสารและสมุดบัญชีไปใช้ และวางระบบบัญชีการให้เงินให้มีความเหมาะสมและใช้เฉพาะกับกลุ่มเพื่อนำไปบันทึกบัญชีและนำเสนอต่อสมาชิกและบุคคลภายนอกได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: ระบบบัญชี, วิสาหกิจชุมชน, ผลิตภัณฑ์น้ำปู

Abstract

This research consists purposes were 1. to study and analyze the accounting system features of community enterprises who produces and processes Ban Mae Cha Rao Crab Sauce Products, Mae Charao Sub-district, Mae Ramat District, Tak Province and 2. to create an accounting system model for the community enterprises of Ban Mae Cha Rao Crab Sauce Products, Mae Charao Sub-district Mae Ramat District Tak Province. is a qualitative

research. There is a research tool which is an interview form with a target group of 20 people from specific selection. Then take the information gathered from the interview. and related documents to be content analysis. The findings of the study were as follows 1) A community enterprise that produces and processes crab juice products from Ban Mae Cha Rao, Mae Cha Rao Subdistrict, Mae Ramat District, Tak Province. It is currently a community product available only in the village. But there is a tendency to develop the products and expand the market in the future. The community enterprise does not clearly define the duties and responsibilities of each member, so they work together to specify the organization's structure and their duties. The financial account is only a revenue and expenses account therefore, they need more information in the financial system and 2) Researchers designed some documents and an account book for these community enterprises, including receipts, bills, purchase requisitions, delivery slips or invoices, cash books, labor cost books, individual accounts receivable, product control registrations, raw material control registrations, daily payment reports, income statements, and statements of financial position. Additionally, researchers conveyed the proper usability of the documents for the members of the community enterprise.

Keywords: Accounting System, Community Enterprise, Crab Sauce

บทนำ

ในปัจจุบันการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จจำเป็นจะต้องมีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการบริหารธุรกิจทุกหน้าที่ เนื่องจากการเริ่มต้นและการมีหัวใจของการเป็นผู้ประกอบการเป็นสิ่งที่ยาก จึงจำเป็นจะต้องมีความเข้าใจหลักการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จทั้งด้านการบริหารจัดการการดำเนินงาน และการจัดการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ ประเทศไทยในปัจจุบันมีธุรกิจขนาดกลางขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน จำนวนมากซึ่งมีความสำคัญต่อรากฐานที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจโดยเฉพาะการสร้างงาน สร้างรายได้ ความมั่นคง และคุณภาพชีวิตแก่ประชาชน ตลอดจนกระตุ้นการแข่งขันและนวัตกรรมทางการค้า เนื่องจากธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะมีความคล่องตัว และยืดหยุ่นตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม การแข่งขัน และลูกค้า ดังนั้นรัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่างก็เล็งเห็นและให้ความสนใจและมุ่งเน้นให้ความสำคัญส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้เป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันระบบเศราฐกิจของประเทศให้เคลื่อนตัวไปข้างหน้า การบริหารธุรกิจให้ประสบความสำเร็จจากที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่าจำเป็นจะต้องมีความรู้และความเข้าใจหลักในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ อาทิ การวางแผนทางการตลาด การวางแผนการผลิต และการวางแผนทางการเป็น เป็นต้น ส่วนใหญ่แล้วธุรกิจต่าง ๆ จะยังไม่ค่อยมีความเข้าใจในการจัดทำบัญชีและจัดทำรูปแบบการทำบัญชีให้เป็นระบบมากนัก เนื่องจากเป็นธุรกิจชุมชน หรือธุรกิจขนาดเล็กที่มีจำนวนคนไม่มากนัก แต่การทำบัญชีนั้นมีประโยชน์อย่างมาก เพราะจะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการได้ว่ากิจการมีกำไรหรือขาดทุน และนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน การจัดสรรทรัพยากร การตรวจสอบ การควบคุม รวมถึงใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขให้ธุรกิจดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังมีประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน เพราะจะทำให้ทราบถึงข้อมูลการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทางการเงินและอื่น ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดทำบัญชีมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจที่ผู้ประกอบการควรมีความรู้และต้องจัดทำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นผู้ประกอบการจำเป็นต้องเข้าใจความหมาย หน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี และการใช้เครื่องมือทางการบัญชี เพื่อให้สามารถนำระบบบัญชีไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจได้ (ฉัตยาพร เสมอใจ, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับอรกัญญา โฆษิตานนท์ (2553) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนาระบบบัญชีกลุ่มชุมชนทอผ้าเพื่อการบริหารที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ได้ออกแบบระบบบัญชี สมุดบัญชี

และงบการเงินที่เกี่ยวข้อง หลังทดลองใช้ทำให้ทราบข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับกิจการ เช่น ต้นทุนการผลิต และผลการดำเนินงานของกิจการ ที่สำคัญสำหรับนำมาวิเคราะห์วางแผนการดำเนินธุรกิจ แต่พบว่าตัวแปรที่มีผลต่อการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมในเชิงสาเหตุมากที่สุดคือ ความสามารถในการทำบัญชี ซึ่งเป็นผลทางตรงและทางอ้อมผ่านการบริหารจัดการ ซึ่งการบริหารจัดการก็มีผลต่อการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมในเชิงสาเหตุในทางตรงเช่นกัน ซึ่งจะทำให้เห็นว่าถึงจะมีรูปแบบและระบบบัญชีที่เหมาะสมแล้วนั้น ธุรกิจจำเป็นจะต้องมีความรู้ในเรื่องของการบันทึกบัญชีด้วยเช่นกัน (อรกัญญา โฆษิตานนท์, 2553)

การวางระบบบัญชีที่ดีจะทำให้มีแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงาน ทำให้มีหลักเกณฑ์วิธีการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี มีการบันทึกบัญชีได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง การมีระบบบัญชีที่ดีและเหมาะสมกับองค์กรจะช่วยให้องค์กรสามารถนำข้อมูลทางด้านบัญชีมาบริหารจัดการ วางแผนการดำเนินงาน ทำให้ข้อมูลทางการเงินและบัญชีมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำข้อมูลที่มีไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ การวางแผนการลงทุน อีกทั้งสามารถช่วยป้องกันการทุจริตภายในองค์กรได้อีกด้วย ในปัจจุบันข้อมูลทางการบัญชีมีความสำคัญในการบริหารงานในสมัยปัจจุบัน สามารถจัดกลุ่มบัญชีได้ 3 กุล่ม คือ บัญชีการเงิน บัญชีต้นทุน และบัญชีบริหาร ซึ่งบัญชีการเงินจะเป็นการทำบัญชีเพื่อบันทึกรายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามมาตรฐานการบัญชี เพื่อจัดทำงบการเงินเสนอต่อเจ้าของกิจการของบุคคลภายนอก การบัญชีต้นทุนเป็นการจำแนก การบันทึก การปันส่วน และการรายงาน รวมถึงการประมาณการต้นทุนเพื่อนำมาใช้ในการควบคุมและการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน และบัญชีบริหารจะเป็นรูปแบบที่ให่ข้อมูลสำหรับผู้บริหารในระดับต่าง ๆ เพื่อใช้ในการควบคุม การวางแผนและการตัดสินใจเฉพาะฝ่ายงานหรือเรื่องต่าง ๆ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การบริหารนั้นจำเป็นจะต้องมีรูปแบบทางการบัญชีไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางการบัญชีการเงิน บัญชีต้นทุน มาทำการวิเคราะห์และแปลความหมายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหาร ทั้งการวางแผน การควบคุม การประเมินผล และการวัดผลการดำเนินงาน ของบุคคลในองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กร (อนุรักษณ์ ทองสุโขวงศ์, 2559 น.16) ซึ่งจะนำทฤษฎีทางการบัญชี รูปแบบบัญชีมาปรับใช้ในธุรกิจแต่ละประเภทเพื่อสามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

ซึ่งจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ และการลงบริการวิชาการกลุ่มชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตั้งอยู่ที่ 45/2 หมู่ 2 ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ทำให้ทราบปัญหาการดำเนินงานของกลุ่ม เนื่องจากกลุ่มไม่มีการจัดทำบัญชี และไม่ทราบข้อมูลทางการเงิน มีข้อมูลทางการเงินที่เป็นเพียงการประมาณการเท่านั้น (ทองเครือ มณีวรรณ, 2565, สัมภาษณ์)

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาสร้างรูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก และถ่ายทอดการนำรูปแบบระบบบัญชีนำไปปรับใช้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ทางกลุ่มได้นำไปใช้และวางแผนการดำเนินงานที่สำคัญในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

2. เพื่อสร้างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก และคนที่เกี่ยวข้องได้แก่ หัวหน้าชุมชน หน่วยงานขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาชุมชน จำนวนทั้งหมด 20 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก และคนที่เกี่ยวข้องได้แก่ หัวหน้าชุมชน หน่วยงานขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาชุมชน จำนวนทั้งหมด 20 คน เป็นกลุ่มที่ให้ข้อมูลการวิจัย และกลุ่มที่มีส่วนร่วมในการออกแบบระบบบัญชี ซึ่งตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากวิสาหกิจชุมชนที่ต้องการพัฒนา

1.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มทดลองนำร่องในการใช้รูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชน คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปู และผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ หาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสัมภาษณ์และรูปแบบและเนื้อหาที่จะสนทนากลุ่ม นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.249)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการสนทนากลุ่ม 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มกับกลุ่มเป้าหมาย เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมารวบรวมสรุปข้อมูล มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) การออกแบบข้อมูลเอกสารทางการบัญชีที่สำคัญและที่จะต้องนำไปใช้และผังทางเดินเอกสารตามกระบวนการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

ผลการวิจัยสรุป ได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1.1 ลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา เป็นธุรกิจชุมชนขนาดเล็ก เกิดจากการรวมตัวของชาวบ้านที่ต้องการทำน้ำปู เพื่อบริโภคภายในครัวเรือน โดยเริ่มแรกมีการรวมตัวกัน 6 คน โดยมี นางทองเครือ มณีวรรณ ลงทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์น้ำปู และสมาชิกทุกคนช่วยกันทำน้ำปู และแบ่งน้ำปูกลับไปบริโภคภายในครัวเรือน จากการรวมกันทำน้ำปูหลายครั้ง ทำให้น้ำปูมีปริมาณมากขึ้น จึงนำผลิตภัณฑ์น้ำปูไปฝากขายตามร้านค้าในชุมชนบ้านแม่จะเรา ชุมชนใกล้เคียง และในพื้นที่อำเภอแม่สอด สมาชิกกลุ่มมีการติดตามผลการขายผลิตภัณฑ์น้ำปูและทำการฝากขายอย่างสม่ำเสมอ จนผลิตภัณฑ์น้ำปูเป็นที่รู้จักและชื่นชอบ ทำให้มีการสั่งซื้อจากร้านค้าเพิ่มมากขึ้น จากนั้นทางกลุ่มได้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 10 คน และ

ทำการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา โดยมีนางทองเครือ มณีวรรณ ดำรงตำแหน่งเป็นประธานกลุ่ม และนางปันแก้ว เอี้ยงหมี ดำรงตำแหน่งรองประธานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา สมาชิกทุกคนจะช่วยกันผลิตน้ำปู ไม่ได้แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันชัดเจน กลุ่มจะมีการผลิตน้ำปูเพียงอย่างเดียว

1.2 วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา มีการดำเนินงานผลิตน้ำปูและมีการขายในชุมชนและฝากขายในร้านค้าชุมชนและได้รับความช่วยเหลือจากเทศบาลตำบลแม่จะเราในการขายสินค้าทางช่องทางออนไลน์ อีกทั้งได้รับความช่วยเหลือจากโครงการ U2T มหาวิทยาลัยสู่ตำบลรากแก้วสร้างประเทศในการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้บรรจุขายในรูปแบบกระปุกแก้วแทนการบรรจุในกระปุกพลาสติกเพื่อความสะอาดและเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์น้ำปู จนทำให้ผลิตภัณฑ์น้ำปูของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเราเป็นสินค้าที่มีคุณภาพดียิ่งขึ้น และได้พัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ่านทาง FACEBOOK เพื่อให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นทาง

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนบ้านแม่จะเรา มีดังนี้ สินทรัพย์ของกลุ่มจะประกอบไปด้วย กะละมัง เตาถ่าน กระทะ เครื่องปั่น ตะหลิว ไม้พาย สินทรัพย์นี้ประธานกลุ่มฯ เป็นผู้ลงทุน โดยนำสินทรัพย์ของตนเองมาใช้ในกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนไม่มีการจดบันทึกรายละเอียด และประเมินราคาของสินทรัพย์เหล่านี้ไว้แต่อย่างใด ส่วนรายได้ของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มมีรายได้จากการจำหน่ายน้ำปูเพียงแหล่งเดียว ประธานกลุ่มฯ จะเป็นผู้เก็บเงินทั้งหมด และนำรายละเอียดมาบันทึกในสมุดแบบทั่วไปเป็นรายบรรทัด ยังไม่มีการสรุปยอดรายได้ในแต่ละวัน ส่วนการจ่ายค่าใช้จ่ายของวิสาหกิจชุมชน รายการจ่ายเงินสำหรับซื้อวัตถุดิบ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ประธานกลุ่มฯ จะเป็นผู้ทำการจ่ายเงิน และบันทึกในสมุดแบบทั่วไปเป็นรายบรรทัด โดยมีการจัดก็บเอกสารเกี่ยวกับการจ่ายเงินไว้ ส่วนการจ่ายค่าแรงงาน ประธานกลุ่มฯ จะเป็นผู้จ่ายค่าแรงงานให้สำหรับสมาชิกกลุ่ม ฯ ที่มาช่วยผลิตน้ำปูในแต่ละวันในรอบการผลิต หากสมาชิกกลุ่มฯ คนใดไม่ได้มาช่วยทำการผลิตก็จะไม่ได้รับค่าแรงงานในรอบการผลิตนั้น ส่วนการแบ่งผลกำไรในตอนนี้ทางกลุ่มไม่ได้มีการแบ่งผลกำไร และไม่มีการบันทึกรายการเกี่ยวกับค่าแรงงาน และยังไม่มีการสรุปยอดรายจ่ายในแต่ละวัน กลุ่มฯ ไม่มีการสรุปรายได้รายจ่ายในแต่ละวัน ไม่ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ไม่ได้สรุปผลกำไรขาดทุนจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และไม่มีการแจ้งผลการดำเนินงานแก่สมาชิก

1.4 ผลการศึกษาก่อนการพัฒนาระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก พบว่า วิสาหกิจชุมชนฯ ไม่มีโครงสร้างองค์กร ไม่มีเอกสารทางบัญชี และไม่มีการจัดทำบัญชี ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ระบบบัญชีสำหรับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก สรุปดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ระบบบัญชีของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	ผลการวิเคราะห์ระบบบัญชีและการควบคุมภายใน
1. การจัดโครงสร้างองค์กร	1.1 ไม่มีโครงสร้างองค์กร 1.2 ไม่มีการกำหนดขอบเขตหน้าที่การทำงาน
2. การจัดทำบัญชี	2.1 ไม่มีเอกสารทางการบัญชี 2.1.1 ด้านการรับเงิน - ไม่มีเอกสารการรับเงิน - ไม่มีแสดงหลักฐานการส่งมอบเงิน - ไม่มีหลักฐานการฝากเงิน 2.1.2 ด้านการจ่ายเงิน - ไม่มีการจัดทำเอกสารการเบิกเงิน

	- การจ่ายเงินไม่มีการอนุมัติ - ไม่มีเอกสารหลักฐานแสดงประกอบการจ่ายเงิน 2.2 ไม่มีระบบบัญชีและการควบคุมภายใน - ไม่มีผังทางเดินเอกสารทางการบัญชี - ไม่มีการตรวจสอบยอดเงินสดคงเหลือในมือ - ไม่มีการกำหนดวงเงินสดจ่าย - ไม่มีการตรวจสอบการทำงานและการบันทึกบัญ - ไม่มีการจัดทำทะเบียนคุมสินค้าและวัตถุดิบ
3. การจัดทำงบการเงิน	ไม่มีการจัดทำงบการเงิน

2. การสร้างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

ผลการวิจัยพบว่า วิธีการปฏิบัติงานตามระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก คณะผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างได้ร่วมกันออกแบบและพัฒนาระบบบัญชี จำนวน 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) รวบรวมกระบวนการขั้นตอนการทำงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ และสร้างผังโครงสร้างองค์กร เพื่อสร้างความชัดเจนในหน่วยงานแต่ละฝ่าย 2) ออกแบบและจัดทำเอกสารทางการบัญชี ระบบบัญชีเงินสดรับ ระบบบัญชีขายเชื่อ ระบบบัญชีเงินสดจ่าย ระบบบัญชีจ่ายค่าแรงงาน รูปแบบระบบบัญชีและการควบคุมภายในของวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ 2 เอกสารทางการบัญชีที่ออกแบบให้กับกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบระบบบัญชี	เอกสารทางการบัญชี
1. ระบบบัญชีเงินสดรับ	1. ใบเสร็จรับเงิน 2. รายงานการรับเงินประจำวัน 3. สมุดเงินสดรับ 4. ทะเบียนคุมสินค้า
2. ระบบบัญชีขายเชื่อ	5. ทะเบียนคุมสินค้า 6. ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ 7. รายงานการขายเชื่อ 8. บัญชีลูกหนี้รายตัว
3. ระบบบัญชีเงินสดจ่าย 3.1 ระบบบัญชีเงินสดจ่ายต้นทุนการผลิต 3.1.1 ระบบบัญชีเงินสดจ่ายวัตถุดิบ	9. ทะเบียนคุมสินค้า 10. ใบขอซื้อ 11. ใบเบิกเงิน 12. รายงานการจ่ายเงินประจำวัน 13. สมุดเงินสดจ่าย
3. ระบบบัญชีเงินสดจ่าย 3.1 ระบบบัญชีเงินสดจ่ายต้นทุนการผลิต 3.1.2 ระบบบัญชีเงินสดจ่ายค่าแรงงาน	14. ใบเบิกเงิน 15. รายงานการจ่ายเงินประจำวัน 16. สมุดเงินสดจ่าย 17. สมุดค่าแรงงาน

3. ระบบบัญชีเงินสดจ่าย 3.2 ระบบบัญชีเงินสดจ่ายค่าใช้จ่าย	18. ใบเบิกเงิน 19. รายงานการจ่ายเงินประจำวัน 20. สมุดเงินสดจ่าย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก พบว่า ลักษณะและระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา เป็นธุรกิจชุมชนขนาดเล็ก เกิดจากการรวมตัวของชาวบ้านที่ต้องการทำน้ำปู เพื่อบริโภคภายในครัวเรือน ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิก 10 คน ผลการศึกษาก่อนการพัฒนาระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก พบว่า วิสาหกิจชุมชน ฯ ไม่มีโครงสร้างองค์กร ไม่มีเอกสารทางบัญชี และไม่มีการจัดทำบัญชี มีเพียงแต่การจดบันทึกรายรับและรายจ่าย แต่ยังไม่เป็นระบบ

2. เพื่อสร้างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก พว่า การสร้างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่าง ได้ร่วมกันกำหนดบทบาทหน้าที่ และสร้างผังโครงสร้างองค์กร เพื่อสร้างความชัดเจนในหน่วยงานแต่ละฝ่าย และร่วมกันออกแบบและจัดทำเอกสารทางการบัญชี ระบบบัญชีเงินสดรับ ระบบบัญชีขายเชื่อ ระบบบัญชีเงินสดจ่าย ระบบบัญชีจ่ายค่าแรงงาน รูปแบบระบบบัญชีและการควบคุมภายในของวิสาหกิจชุมชน และมีการทดลองนำไปใช้โดยคณะผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงรูปแบบและพัฒนารูปแบบระบบบัญชีให้มีความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้จริง

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องลักษณะการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากการศึกษาลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก อย่างแรกของการวางระบบบัญชีคือการกำหนดผังโครงสร้างองค์กรและบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ซึ่งทางกลุ่มไม่มีการจัดโครงสร้างองค์กรของกลุ่ม และการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลไว้อย่างชัดเจน เช่น รองประธานของกลุ่มมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลการผลิต ซื้อวัตถุดิบ ขายสินค้า นำส่งสินค้าให้แก่ร้านค้า และจัดทำบัญชี ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน และเกินขอบเขตของหน้าที่ แต่ละคนทำงานหลายฝ่ายหลายด้าน แล้วแต่ว่าใครอยากจะทำอะไรจึงทำให้ระบบงานในกลุ่มไม่ชัดเจน จึงทำให้คณะผู้วิจัยได้ร่วมกับทางกลุ่มสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างผังโครงสร้างองค์กรใหม่และระบุขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดความชัดเจนขึ้น เพื่อให้เกิดการควบคุมการทำงานได้ง่ายและเหมาะสม สอดคล้องกับอรวรรณ โสดกลาง (2559) เรื่องการวางระบบบัญชีและการควบคุมภายในธุรกิจจำหน่ายเครื่องเสียงรถยนต์ กรณีศึกษา: ร้านบิวตี้ฟูลซาวด์ พบว่า ปัจจุบันกิจการยังไม่มีการจัดโครงสร้างองค์กรและกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงานที่ชัดเจน ไม่มีบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และด้านการจัดทำบัญชีและการควบคุมภายในของกิจการ ในปัจจุบันไม่มีการจัดทำบัญชีและการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองกันโดยทั่วไป ผู้ศึกษาจึงทำการจัดโครงสร้างองค์กรขึ้นใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับกิจการและการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจนขึ้น มีการลงบันทึกเป็น

ลายลักษณ์อักษร รวมถึงการกำหนดผังบัญชี ออกแบบเอกสารทางบัญชี และการกำหนดผังทางเดินเอกสารและการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับกิจการและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การวิเคราะห์ระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก พบว่า ทางกลุ่มยังไม่มีเอกสารและการบันทึกบัญชีอย่างเป็นระบบ มีเพียงการบันทึกรายรับรายจ่ายเท่านั้น คณะผู้วิจัยจึงเสนอแนะเกี่ยวกับการวางระบบบัญชีและเอกสารที่สำคัญเพื่อประกอบการใช้ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะทำให้การวางแผนและการกำหนดเป้าหมายของธุรกิจเป็นไปอย่างมีทิศทาง ซึ่งสอดคล้องกับประพัสสร กิตติมโนรม (2560) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ข้อมูลและรายงานทางการบัญชี สามารถนำมาวิเคราะห์และทำรายงานเสนอฝ่ายบริหารเพื่อนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการและควบคุมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพโดยใช้ในการวางแผนล่วงหน้าและวัดผลเจริญความก้าวหน้าของการดำเนินกิจการ และสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีหลักเกณฑ์และมีเหตุผลประกอบ เพื่อเสนอทางเลือกให้ฝ่ายบริหารได้ตัดสินใจได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การสร้างรูปแบบระบบบัญชีให้มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก คือ การกำหนดเอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชี ได้แก่ ใบเสร็จรับเงิน ใบเบิกเงิน ใบสมัครสมาชิก ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ ใบขอซื้อ รูปแบบสมุดบัญชี ได้แก่ สมุดเงินสดรับ สมุดเงินสดจ่าย สมุดค่าแรงงาน สมุดบันทึกการจ่ายเงินปันผล บัญชีลูกหนี้รายตัว รายงานทางการเงิน ได้แก่ รายงานการรับเงินประจำวัน รายงานการจ่ายเงินประจำวัน รายงานการขายเชื่อ รายงานการปันส่วนกำไร งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน ทะเบียนที่ใช้ในระบบบัญชี ได้แก่ ทะเบียนสมาชิก ทะเบียนคุมสินค้า ทะเบียนคุมวัตถุดิบ การกำหนดผังบัญชี รหัสบัญชี และการกำหนดวิธีการปฏิบัติงาน และจาการทดลองนำไปใช้แล้วทางกลุ่มยังขาดความเข้าใจและการปรับใช้จึงจำเป็นต้องมีที่ปรึกษาในช่วงแรกของการนำไปปรับใช้กับกิจการ จึงสอดคล้องกับวิมลสิริ อินเจริญ และปิยะพงษ์ พัดชา (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการ รูปแบบการจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกไผ่อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกไผ่อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยศึกษาวัตถุประสงค์การวิจัย จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยการจัดการ POSDCoRB+IT ที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการจัดการของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกไผ่อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา และ 2) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกไผ่อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทราที่เหมาะสมซึ่งอาศัยรูปแบบการจัดการ POSDCoRB + IT ซึ่งจากผลการศึกษาและการพัฒนารูปแบบการจัดการวิสาหกิจชุมชนจะมีคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ เป็นแกนผลักดันให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง และพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้มีความทันสมัย เพื่อยกระดับการจัดการวิสาหกิจชุมชนให้เกิดความยั่งยืนอย่างมีระบบต่อไป และการทดลองการนำไปใช้ทำให้พบว่าสาระสำคัญของผู้ที่จะนำรูปแบบของระบบบัญชีไปประยุกต์ใช้จะต้องมีความรู้ทางด้านบัญชีพอสมควรจึงนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะทำให้เห็นว่าถึงแม้จะมีรูปแบบและระบบบัญชีที่ดีแล้วนั้น ความรู้ที่จะนำไปใช้นั้นก็มีความสำคัญอย่างมากเช่นกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ควรมีการจัดคนตามผังโครงสร้างองค์กร และมีการประชุมกลุ่มเพื่อให้เกิดความเข้าใจและทบทวนกระบวนการทำงานและผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น

1.2 ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ควรจะมีการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีและการเงิน เพื่อเป็นเพิ่มทักษะของการพัฒนาเอกสารและการนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือควรมีการพัฒนาเอกสารทางการบัญชีสำหรับการใช้ที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ คือ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนควรให้ความช่วยเหลือด้านความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจแก่วิสาหกิจชุมชนและความรู้ด้านการจัดการทางการเงิน และเอกสารทางการบัญชีและการนำไปใช้ การบริหารจัดการธุรกิจด้านอื่น ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มในทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ รูปแบบของระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ที่สำคัญ คือ นำไปบันทึกข้อมูลและการนำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกและจากการวิเคราะห์ มาวางแผนการดำเนินธุรกิจที่สำคัญ ทั้งการวางแผนในระยะสั้นและระยะยาว สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิสาหกิจชุมชนอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน โดยควรให้ความสำคัญกับลักษณะของธุรกิจ และคนที่มีความรู้ทางด้านการเงินและการบัญชีที่จะเป็นบุคคลในการจัดบันทึกและการวิเคราะห์ สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของการจัดทำบัญชีของกลุ่มเพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารธุรกิจให้มีประสิทธิภาพและให้เกิดความยั่งยืนต่อไป หรือการนำโปรแกรมที่จัดทำขึ้นที่ง่ายเพื่อช่วยในการบันทึกบัญชีที่เกิดความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ทั้งนี้อาจจะต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการลงทุนแต่ละกิจการด้วย

กิติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ประสบความสำเร็จลงได้ด้วยดี ขอบขอบคุณวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ที่ได้ให้ความสะดวกในการให้ข้อมูลและความร่วมมือเป็นอย่างดีมาตลอดในเรื่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้บริหาร คณาจารย์ ที่ให้ทุนสนับสนุนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อให้สามารถสร้างผลงานและพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ฉัตยาพร เสมอใจ.(2558). *การจัดการธุรกิจขนาดย่อม.* กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543. *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น

วิมลสิริ อินเจริญ และปิยะพงษ์ พัดชา. (2565). รูปแบบการจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผู้ปลูกไผ่อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 16*(2), 184-197

วิลัย วีระปรียะ และคณะ. (2564). *ระบบบัญชี.* (พิมพ์ครั้งที่ 28). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิลปพร ศรีจั่นเพชร. (2558). *การบัญชีเพื่อการวางแผนและการควบคุม.* กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนทีพีเอ็น เพรส

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2558). *การบัญชีบริหาร.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล

สุขุม โพธิ์สวัสดิ์. (2561). *การวางระบบบัญชี.* (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือกฎหมายวิญญูชน

สุธีรา อะทะวงษ์. (2560). *การจัดการธุรกิจขนาดกลางขนาดย่อม.* เชียงใหม่: หจกเชียงใหม่โรงพิมพ์ศิลป์ เชียงใหม่

อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์. (2559). *การบัญชีต้นทุน.* กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

อรกัญญา โฆษิตานนท์. (2553). การพัฒนาระบบบัญชีกลุ่มชุมชนทอผ้าเพื่อการบริหารที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 16*(2), 2553

อรวรรณ โสดกลาง. (2559). *การวางระบบบัญชีและการควบคุมภายในสำหรับธุรกิจจำหน่ายเครื่องเสียงรถยนต์ กรณีศึกษา: ร้านบิวตี้ฟลู ซาวด์.* (ค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยหอการค้าไท

อุเทน เลานำทา. (2561). *รูปแบบระบบบัญชี.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์